

1233 14. Nov. 1896: 1. Beh. af Lovf. om Anholdelse, Baretægtsfængsling m. m.

1234

Anholdelse eller Baretægtsfængsling.

(Lovforslaget findes i Tillæg A, Sp. 2153 ff.).

Sagenfattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Mf. Christensen): Man kunde synes, det var i en heldig Stund, under heldige Auspicier, at det høje Ting gaar til Behandling af det foreliggende Lovforslag. Fra den høje Regerings Chef have vi jo for nylig her hørt udtale et Løfte om, at Provisorier skulle vi ikke have mere af her, i alt Fald ikke saa længe dette Ministerium sidder. Vel nærmest som Følge deraf have vi her nede i Rigsdagen forelagt et Lovforslag tilføgende, at indføre samme Statsforfatning her i Landet, som vi havde før 1885. Vi have for nylig i et mere privatretligt Forhold set forelagt i Landstinget et Lovforslag, der sigter til at bekæmpe det saakaldte Bølleværjen, tilfigter altsaa at sikre fredelige Borgere mod Overfald af Bøller, og vi se nu her i Tinget forelagt et Lovforslag, som har en ligesaa fredelig Tendens, idet det særlig tilfigter at sikre fredelige Borgere mod Overgreb fra Dommernes og Politiets Side. Jeg vil haabe, at dette tilhyneladende gunstige Tidspunkt maa komme til at udøve en heldbringende Virkning for Lovforslagets senere Skæbne, og det er Forslagsstillernes sikre Haab, at der ud af dette Lovforslag maa komme en Lov, som vil virke heldbringende for vort Samfund. Saaledes som Retsforholdene ere i Øjeblikket behøver jeg jo ikke at gaa ind paa alle de Misligheder, som ville være hvert enkelt Medlem her i Salen saavel som den høje Regering, ja, snart hvert eneste Menneske her i Landet, bekendte, idet det snart er slaaet fast, at det ikke er faste Lovregler, men meget mere et Skøn, hvor- efter Dommerne og Politiet handle, et Skøn, som ikke begrundes, eller som det er umuligt fra Vægfolks Side at se, hvorledes det begrundes. Naar dette har været nogen Tid, faar det for Vægfolk let Bræg af, at der hersker ren og skær Vilkaarlighed, og naar Vilkaarlighed bliver raadende i Sager angaaende Folkets Velværd, saa vil det medføre en Tilstand, der er utaalelig

i et Samfund. Det vil være utilbørligt at lobe give paa det privatretlige Omraade, og lade hele det store Spørgsmaal om den privatretlige Sikkerhed ude af Betragtning. Det vilde være ulogisk at virke hen til at beskytte den private Mand mod Overfald af Bøller, medens man lader ham helt retløs overfor enhver Person, der er iført en Politii- eller Dommeruniform, og saaledes er ifklædt den Myndighed, som Staten har lagt i saadanues Haand. Vi maa fordre for Samfundet, at Embedsmændene have deres Ret- tigheder og Pligter, men den civile Borger maa ogsaa have sine Rettigheder og Pligter, hvis Begrænsning han maa kende, og vide, hvor langt han kan gaa, og hvad han har at høre sig for. Det er det, vi have tilfigtet med dette Lovforslag, som dels giver bestemte Regler for, i hvilke Tilfælde en Mand kan anholdes, og i hvilke Tilfælde han kan belægges med Baretægtsrrest, det vil altsaa lige arresteres for Domsaffigelse, og i hvilke Tilfælde Politiebedsmænd og Dommere blive ansvarlige og straffkyldige, naar de bryde Loven, altsaa komme den private Ret for nær. Vi saane i vor tidligere Lovgivning bestemte Regler paa dette Punkt. Vi have vel i Politiloven for Kjøbenhavn af 11te Februar 1863 Regler for, naar de ved Politiet ansatte kunne anholde Joll, men man ser, at disse Regler blive overfødne, og at de blive benyttede saaledes, at det i Virkeligheden ikke bliver Regler, der gaas efter, men et Skøn, det vil sige, at Anholdelse fra kun at ske i et bestemt begrænset Antal Tilfælde, er udvidet til at kunne ske i næsten alle mulige Tilfælde. Vi have med Henhyn til Baretægtsfængsel omtrent kun een Indskrænkning, den som findes i Grundlovens § 80, at ingen kan underkastes Baretægtsfængsel for en Forseelse, der kun kan medføre Straf af simpelt Fængsel eller Bøder. Det ser jo godt nok ud paa Papiret, og har været vel ment den Gang Grundlovens Givere skrev det i Grundloven; men saa kom Straffeloven af 1866 med de bekendte vide Strafferammer, som gjorde Nyttens af Reglen i Grundloven ganske illusorisk. Det er kun meget faa og ganske undtagelsesvis Tilfælde, hvor en Forbrydelse eller Forseelse kun er belagt med Straf af simpelt Fængsel eller Bøder, som Regel nævnes Fængsel eller Bøder, og saa snart